



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 grudnia 2019 r.

Pozycja 236

POSTANOWIENIE z dnia 20 sierpnia 2019 r. Sygn. akt Ts 178/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.B. w sprawie zgodności:

- 1) art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm.) oraz art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668) w zakresie, w jakim nie przewidują możliwości przyjęcia na studia drugiego stopnia w przypadku uzyskania absolutorium w ramach jednolitych studiów magisterskich na pokrewnym lub takim samym kierunku z art. 2 w związku z art. 70 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 36 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r., o której mowa w punkcie 1 w zakresie, w jakim ogranicza możliwość kontroli sądowej nieważności uchwał senatu uczelni wyższej stanowiących podstawę zaskarżonej decyzji administracyjnej z art. 45 ust. 1, art. 77 w związku z art. 45 ust. 1 lub art. 2 Konstytucji,
- 3) art. 183 § 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewidują badania z urzędu i stwierdzenia nieważności części postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w przypadku nierozpoznania części skargi obejmującej wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały senatu wyższej uczelni z art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 lub art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- 4) art. 285a § 3 ustawy powołanej w punkcie 3 w zakresie, w jakim ogranicza możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego z art. 77 w związku z art. 45 ust. 1 lub/i art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

- 1) odrzucić wniosek o przedłużenie terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej,
- 2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 grudnia 2018 r. (data nadania) J.B. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Stan faktyczny leżący u podstaw skargi konstytucyjnej przedstawia się następująco.

Decyzją z 18 września 2015 r. (nr [...]) Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Biologii Uniwersytetu W. (dalej: Komisja Wydziałowa) odmówiła skarżącemu przyjęcia na pierwszy rok studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku „biologia” w roku akademickim 2015/2016. Decyzją z 2 listopada 2015 r. (nr [...]) Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (dalej: Komisja Uczelniana) utrzymała w mocy to rozstrzygnięcie.

Wyrokiem z 20 września 2016 r. (sygn. akt [...]) Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. (dalej: WSA) uchylił zaskarżoną decyzję Komisji Uczelnianej oraz decyzję ją poprzedzającą. Zdaniem WSA, rozstrzygnięcie organu kolegiального obarczone było wadą w postaci braku podpisów wszystkich jego członków, uniemożliwiającą uznanie, że doszło do rozstrzygnięcia i rozpoznania sprawy administracyjnej. WSA stwierdził także, że w decyzji Komisji Uczelnianej pominięto kwestię otrzymania przez skarżącego absolutorium potwierdzającego ukończenie przez niego studiów na kierunku „biologia” na Wydziale Biologii innej uczelni.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wywiodła Komisja Uczelniana. Wyrokiem z 8 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]) NSA uchylił zaskarżony wyrok i oddalił skargę skarżącego na decyzję o odmowie przyjęcia go na pierwszy rok studiów stacjonarnych. W ocenie NSA, podpisanie decyzji tylko przez przewodniczącego było zgodne z obowiązującym prawem. Sąd zauważył także, że pojęcie „absolutorium” nie ma charakteru normatywnego, a jedynie potoczny. W związku z tym, jego uzyskanie ani nie oznacza ukończenia studiów wyższych, ani uzyskania wyższego wykształcenia. Należy je rozumieć jako ukończenie toku studiów wyższych bez uzyskania dyplomu. Osoba, która uzyskała absolutorium jest w dalszym ciągu studentem do momentu, w którym albo zda egzamin końcowy, a komisja nada jej właściwy dla danego kierunku studiów tytuł, albo zostanie skreślona z listy studentów. Wyrok NSA wraz z uzasadnieniem został doręczony skarżącemu 14 marca 2018 r.

14 czerwca 2018 r. skarżący wystąpił do Sądu Rejonowego w W. I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Rejonowy) z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z 10 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym ustanowił dla skarżącego adwokata z urzędu, którego pismem z 4 września 2018 r. (nr [...]; doręczonym pełnomocnikowi 13 września 2018 r.) wyznaczyła Okręgowa Rada Adwokacka w W. (dalej: ORA w W.).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 9 stycznia 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi 25 stycznia 2019 r.) skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi, przez wskazanie:

- 1) ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji;
- 2) jakie prawa skarżącego wyrażone w art. 2 w związku z art. 70 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm., dalej: p.s.w.) oraz art. 69 ust. 3 z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668);
- 3) jakie prawa skarżącego wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 77 w związku z art. 45 ust. 1 lub art. 2 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 36 p.s.w.;
- 4) jakie prawa skarżącego wyrażone w art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 „lub” w art. 45 ust. 1 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze

art. 183 § 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm., dalej: p.p.s.a.);

5) jakie prawa skarżącego wyrażone w art. 77 w związku z art. 45 ust. 1 „lub/i” art. 2 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 285a § 3 p.p.s.a.

Skarżący został zobowiązany także do doręczenia: odpisu i czterech kopii wyroku NSA z 8 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]); decyzji Komisji Uczelnianej z 2 listopada 2015 r. (nr [...]) i decyzji Komisji Wydziałowej z 18 września 2015 r. (nr [...]), a także udokumentowania dat: wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej oraz doręczenia temu pełnomocnikowi pisma ORA w W. z 4 września 2018 r. (nr [...]).

Pismem złożonym 1 lutego 2019 r. reprezentujący skarżącego adwokat – na podstawie art. 166 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.) – wystąpił „o wydłużenie terminu sądowego” do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej „z 7 dni do jednego miesiąca”. Oświadczył, że „termin nie może być dotrzymany ze względu na wskazany w (...) [zarządzeniu] zakres uzupełnienia skargi oraz nałożenie się ferii zimowych dla województwa mazowieckiego (...)”.

W terminie wskazanym we wniosku, do Trybunału w sprawie skarżącego nie wpłynęło żadne pismo procesowe.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia licznych przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK). Weryfikacja tych przesłanek następuje na etapie wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK)

Jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK).

2. Odpis zarządzenia sędziego Trybunału z 9 stycznia 2019 r. został skutecznie doręczony pełnomocnikowi skarżącego 25 stycznia 2019 r. W ustawowym terminie, tj. do 1 lutego 2019 r. braki formalne nie zostały uzupełnione.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3. Zarazem wniosek o „przedłużenie terminu sądowego” do uzupełnienia braków formalnych skargi należało – na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i w związku z art. 36 u.o.t.p. TK – odrzucić jako niedopuszczalny. Termin do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej jest terminem ustawowym (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK), natomiast statuowana w art. 166 k.p.c. instytucja przedłużenia terminu dotyczy wyłącznie terminów sądowych.

4. Niezależnie od powyższego Trybunał wskazuje jeszcze jeden powód odmowy przekazania skargi do merytorycznej oceny.

Skarżący nie uzupełnił braków formalnych i tym samym nie udokumentował dat, o których mowa w zarządzeniu. Niemniej przedstawiony przez niego stan faktyczny pozwala stwierdzić, że skargę złożył w Trybunale z przekroczeniem terminu określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, zgodnie z którym skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z 8 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]) Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 20 września 2016 r. (sygn. akt [...]) i oddalił skargę skarżącego na decyzję o odmowie przyjęcia go na pierwszy rok studiów stacjonarnych. Odpis tego orzeczenia został skarżącemu doręczony 14 marca 2018 r. W tym dniu rozpoczął się zatem bieg trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi. Ostatnim dniem tego terminu był więc 14 czerwca 2018 r. Skarżący złożył skargę dopiero 13 grudnia 2018 r., a zatem z naruszeniem dyspozycji art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Trybunał zwraca uwagę, że wystąpienie do sądu z wnioskiem, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, nie przerywa – co przyjął skarżący – biegu terminu wniesienia skargi, a jedynie go wstrzymuje (art. 44 ust. 3 u.o.t.p. TK, zob. także wydane pod rządami ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm., postanowienie z 21 marca 2013 r., SK 32/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 37). Wznowienie biegu terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK).

Mając powyższe na względzie, Trybunał orzekł jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.